

NARODNI DNEVNIK

Izba vsak dan opoldne, izjemni nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 80.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTHV. 8.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifa.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 18.658.

Češkoslovaško in jugoslo- vensko pobratimstvo.

Ob prihodu češkoslovaških parlamen-
tarcev v Jugoslavijo, uživa naš tisk zo-
pet enkrat v veseljem lepo priliko, da
more nakopičiti celo goro lepih besed in
se postavljati kako zelo je za češkoslo-
vaško-jugoslovansko pobratimstvo.

Pa zdi se nam, da so vse te lepe be-
sele odveč in da bi si jih naši listi brez
škoda smeli prihraniti. Na eni strani je
namreč več ko jasno, da je naš narod od-
ločno za pobratimstvo s češkoslovaškim
narodom in da ga v tem oziru ni treba
prav nič navduševati, najmanj pa s praz-
nimi frazami. Na drugi strani je še bolj
jasno, da gre danes samo za to, kako je
obstoječe pobratimstvo čim najbolj utr-
di in kako poglobiti dobre odnose s
češkoslovaškim narodom. S frazami pa
tega ni mogoče doseči, temveč le z od-
krito in možato besedo, pa čeprav ne bi
bila ta v vsakem oziru prijetna. Ampak
slabi prijatelji bi bili, če ne bi prenesli
tudi neprijetne resnice in slabo bi uspe-
valo naše pobratimstvo, če bi si prikri-
vali resnico in se samo tlačili z lepimi
spomini iz preteklosti. Ne, danes je naša
dolžnost, da pogledamo v bodočnost in
da odpravimo vse, kar ovira razvoj naše-
ga pobratimstva.

Z drugimi besedami: Češkoslovaško-
jugoslovansko pobratimstvo ne sme biti
samo lepa misel, temveč mora biti real-
na stvar, ki se pozna tako v politiki, ko
v gospodarstvu. To pobratimstvo ne sme
biti čuvano samo od sentimentalnosti ču-
stev, temveč mora biti podprto od skup-
nosti interesov. Vsak narod je pač pri-
siljen, da vodi politiko v skladu s svojimi
interesi in naj bi bili v srcu Čehi še
tako za pobratimstvo z nami, bodo ven-
darle mogli to pobratimstvo izvajati šele
tedaj, ko bodo zahtevali to njihovi inte-
resi. Nič drugače ni z nami. Vse lepo, če
smo se s Čehi skupno borili proti habs-
burški monarhiji, toda če danes ne bo-
mo imeli skupnih interesov z njimi, po-
tem vsa skupna historija ne bo poma-
gala.

Brez vsakega dvoma je, da bi mogli
najti celo vrsto skupnih interesov, ki bi
naše pobratimstvo povečali. Tako priča
že nastanek Male antante, da mora biti
prva naloga naše zunanje politike ohran-
itev svobode, ki jo nam je dala svetov-
na vojna.

Treba pa najti še druge skupne točke,
ker je naša svoboda vsak dan bolj trdna
in zato argument, ki je ustvaril Malo an-
tano, vedno manj močan. Prihajajo novi
zunanje politični problemi in Locarno
ustanavlja novo grupacijo Evrope. V tej
grupaciji mora biti Jugoslavija in Češko-
slovaška v istem taboru in v tem smislu
treba delati. Za nas je najvažnejša točka
zunanje politike Italija, za Češkoslovaško
pa Nemčija. Kako priti tudi tu do skup-
nih interesov, je naloga naše in češko-
slovaške politike v bodočnosti.

In nato pride cela vrsta gospodarskih
in kulturnih vprašanj. Zakaj ne more na-
še vino na Češkoslovaško, zakaj ni izme-
njava blaga med Jugoslavijo in Češko-
slovaško večja in slična vprašanja je tre-
ba rešiti.

A ne nazadnje pride še slovansko
vprašanje. Kakor Jugoslavi, tako so
tudi Čehoslovaki tradicionalni pristaši
slovanske misli. Kako priti do enotnega
pojmovanja te misli, kako priti v slik z
Rusijo, kako likvidirati vse druge spore
med Slovani, vse to so kardinalna vpra-
šanja češkoslovaške in jugoslovanske po-
litike.

In da bi vsa ta vprašanja se ob pri-
hodu češkoslovaških parlamentarcev pri-
bližala rešitvi, da bi brez vsakih fraz šli

Krvav spopad med vojsko in fašistovsko milico.

Zürich, 11. oktobra. — Novine prina-
šajo iz Italije vesti, da je prišlo med mili-
co in vojsko do krvavega spopada. Neki
poročnik milice je na ulici udaril vojaka
redne vojske, ker ga ta ni pozdravil. Vo-
jak se je pri svojem predstojniku prito-
žil. Milični poročnik je bil nato poklican
v vojašnico, kjer ga je polkovnik pozval,
da se opraviči za svoje dejanje. Med za-
slišanjem pravi poročnik: »Musolini nas
je naučil, da na brezobraznost odgovar-

jamo takole,« ter je polkovnika z bičem
udaril po glavi. Nato je polkovnik z be-
sedami: »In tako odgovarjajo častniki
kraljeve vojske,« potegnil samokres in
poročnika ustrelil. — Ko so fašisti to iz-
vedeli, so poskušali napasti vojašnico, bi-
li pa so s strelji strojnih pušk zavrnjeni.
Pri tem spopadu je bilo mnogo ranjenih.
Vojaška sodna komisija je proglasila pol-
kovnika nedolžnim. Zapovednik milice
Gonzaga je nato baje podal ostavko.

Zagrebski incident bo brez političnih posledic.

Beograd, 11. oktobra. Včerajšnji dan je
v glavnem potekel brez kakih posebnih
dogodkov. Zatišje, ki je zavladovalo, je bi-
lo nekoliko vzburjeno s poskusi nekate-
rih Pašićevih radikalov, ki jih je podprla
tudi vsa epozicija in posebno demokra-
tom naklonjeno časopisje, da se izkori-
stijo izjave Stefana Radića na zagreb-
škem kolodvoru ob prihodu češkoslova-
ških parlamentarcev. — Ti krogi, ki jim
ni prišlo prav zadnje ojačenje vladne
koalicije po likvidaciji vprašanja dr. Ni-
kića, si prizadevajo razburiti javnost in
ustvariti kritično atmosfero. Lahko se pa
že sedaj reče, da so ostali ti poskusi brez
stvarnega uspeha ter je smatrati, da je
incident že rešen.

KONFERENCA MINISTROV.

Beograd, 11. oktobra. Včeraj opoldne
so se v kabinetu predsednika vlade se-
stali ministri Boža Maksimović, dr. Sr-
skić in dr. Ninko Perić. Predsednika vlade
Uzunovića na tem sestanku ni bilo,
ker se je udeležil parastosa za padlimi
dobrovoljci. — Po konferenci so izjavili
ministri, da se je govorilo o političnem
položaju in da ni nobenega novega ele-
menta, dokler ne bo o celem incidentu
razpravljali ministrski svet. — Ministrski
svet se sestane k seji danes dopoldne ob
10. Na seji bo minister notranjih zadev
podal poročilo o incidentu na zagreb-
škem kolodvoru.

DR. KRAJAC O INCIDENTU.

Beograd, 11. oktobra. Predsednik vla-
de Uzunović je konferiral s prometnim
ministrom. Nato je izjavil novinarjem:
»O incidentu v Zagrebu Vam ne morem
ničesar povedati, dokler se vsa vpraša-
nja ne bo obravnavala na seji ministr-
skega sveta in dokler ne dobim poročil
od resortnih ministrov.«

Beograd, 11. oktobra. Na včerajšnji
konferenci ministrov, ki se je vršila opol-
dne v zvezi s takozvanim incidentom na
zagrebškem kolodvoru, se je pretresalo
to vprašanje ter se je ugotovilo, da gre
za tri stvari, ki se očitajo Stefanu Radi-
ću:

Prvič se mu očita, da se je podtikal
nad tem, da na zagrebškem kolodvoru ni
bilo poleg državne tudi hrvaške zastave.
Dalje je Stefan Radić molil z medklci
govor velikega župana in prav tako tudi
govor predsednika delegacije češkoslova-
ških parlamentarcev Malypetra.

V razpravi, ki se je vršila o teh stva-
reh na včerajšnji seji, se je konstatiralo,
da stališče Stefana Radića v vprašanju
hrv. zastave odgovarja stališču, ki so ga

k resnici in smotrenemu delu, je naša
iskrena želja in v tem smislu vsem dra-
gim gostem iz Čehoslovaške iskrene po-
zdrave.

Zakaj le oprto na skupne interese v
bodočnosti, bo živelo in se razvijalo če-
škoslovaško-jugoslovansko pobratimstvo,
ne pa od spominov v preteklosti.

Češkoslovaški parlamentarci v Dalmaciji.

Split, 11. oktobra. Včeraj ob 9.30 so
iz Zagreba prispeli češkoslovaški parla-
mentarci. Mesto in postaja sta bili sve-
čano okrašeni. Na postaji so goste spre-
jeli zastopniki vseh vojaških in civilnih
oblasti in raznih korporacij. Že v vago-
nu je goste pozdravil veliki župan Pero-
vić, ko so izstopili, pa jih je pozdravil
predsednik občine dr. Tartaglia. Odgovo-
ril je na pozdrave predsednik parlamen-
tarcev Malypetr. V svojem govoru je po-
udarjal važnost Splita in Dalmacije. Za
njim je govoril tudi podpredsednik se-
nata Soukup. Narod, ki je bil zbran na
Wilsonovi obali, je parlamentarce bur-
no pozdravljal.

Gostje so si dopoldne ogledali del me-
sta in Marjan. Nato je bil banket v Bel-
levue-u, kjer so govorili Grisogono, se-
nator Hlepka in Biankini. Po banketu
so bili Čehi pospremljeni na postajo, od-
koder so se odpeljali v Šibenik.

Šibenik, 11. oktobra. Popoldne ob 4.15
so dospeli sem češkoslovaški parlamen-
tarci. Sprejeli sta jih dve godbi, sokol-
stvo in množica ljudstva. V imenu obče-
ne je posetnike pozdravil predsednik ob-
čine. Odgovoril mu je Malypetr. Gostje
so odšli v hotel. Nato pa so si ogledali
mesto. Senator Soukup je na neki tor-
pedovki govoril o važnosti vojne morna-
rice in izrazil svoje veselje nad tem, da
Jugoslavija v svoji svobodi tako lepo raz-
vija svoje mornarico. — Gostom je bila
nato v hotelu prirejena večerja, nato pa
so bili pospremljeni na kolodvor, od-
koder so se odpeljali proti Ljubljani.

NOVI ODBOR DEMOKRATSKE OMLA- DINE.

Beograd, 11. okt. Včeraj se je sestel
odbor demokratske omladine, ki je bil
izvoljen na leskovškem kongresu. Odbor
se je na seji konstituiral. Za predsed-
nika je bil izvoljen Branislav Todorović,
za podpredsednika Dragoljub Dragova-
nović in Nikola Radović, za tajnika Sto-
jan Ilić.

PROTI PREKORAČENJU DELOVNEGA ČASA.

Beograd, 11. oktobra. Delavske zborni-
ce iz vse države so zahtevale od mini-
strstva za socialno politiko, da se morajo
določiti o delovnem času v vseh pod-
jetjih strogo izvrševati.

IZVRŠILNI ODBOR UJU SPREJEL LJUBLJANSKE PREDLOGE.

Beograd, 11. oktobra. Izvršilni odbor
»Udruženja jugoslov. učiteljev« je obrav-
naval pripombe k novemu zakonskemu
načrtu o srednjih šolah, ki sta jih poslali
splitska in ljubljanska sekcija. Odbor je
te spremembe sprejel.

POLJSKI ZASTOPNIK V ZVEZI NARODOV.

Varšava, 11. oktobra. Na mesto dose-
danega zastopnika v Zvezi narodov Se-
kala pride bivši poljedelski minister
Raczynski.

SPORTNE VESTI.

Zagreb, 11. oktobra. Revanšna nogo-
metna tekma Zagreb : Budimpešta se bo
odigrala 14. novembra t. l. v Zagrebu.

Zagreb 11. oktobra. Včeraj je bila v
Zagrebu tekma med Gradjskim in že-
lezničarji, ki se je končala z rezultatom
5 : 1, ter med Haškom in Derbyjem, ki
je končala z 1 : 0. — Tudi v Beogradu
sta se odigrali dve prvenstveni tekmi in
sicer med Beograjskim sportnim klu-
bom in »Sokolom« z izidom 5 : 3 ter
med »Jedinstvom« in »Sumadijo« z izi-
dom 6 : 2.

Znani lahkotlet David, ki stanuje v Petrosinu, je vrgel disk 46,38 m daleč. Sicer znaša biblijska starost 70 let, toda 67 let je že prav. Ta sportnica je Irka O'Neill in kdor jo vidi danes pri tenisu, bi si ji nikdar ne prisodil teh let. Pred dolgimi leti si je prišla angleško mojstrstvo. In danes, ko so njene vrstnice stare, upognjene ženice, je ona še vitka in gibčna s pokončno elastično hojo in tekmuje uspešno s mladimi igralkami. Se to leto je premagala sportnice, ki jili navaja nemška in angleška kvalifikacijska lista. Stara je in starost se ji tudi pozna v igri: igra z izkušnostjo človeka, ki ima 50 let treninga za seboj. Nevarna in zvita nasprotnica je, ki se je vsi bojé. Mešani double, ki zahteva mnogo takta, je njena specialiteta. Mednarodni igralci se kar trgajo za njo. In še vedno pleše, pleše cele noči, pleše lepó in graciozno, da jo je lepo gledati.

Protestni shod stanovanjskih najemnikov.

Včeraj dopoldne se je vršil v Mestnem domu v Ljubljani protestni shod stanovanjskih najemnikov, ki so ga sklicale združene strokovne organizacije in društvo stanovanjskih najemnikov. Rdeči lepaki po Ljubljani so privabili kakih 400 udeležencev.

Zborovanje je otvoril predsednik V. Vrankar, ki je pozdravil udeležence v imenu združenih strokovnih organizacij in društva stanovanjskih najemnikov, pojasnil namen shoda ter pozval govornike, da naj ne zlorablajo shoda v politične namene, nakar je podal besedo članu Delavske zbornice Sedeju.

Sedej je izjavil med drugim sledeče: Veliko število udeležencev današnjega shoda kaže, da je namen shoda protestirati zoper vse krivice, ki so se godile in se gode najemnikom. Stanovanjsko vprašanje! Koliko gorja, pa tudi koliko demagogije je bilo že okoli tega nesrečnega vprašanja. Reševali so ga Pašić s svojo poročilo, ki je sam stokratni hišni posestnik, reševali so ga vse bele in črne vlade. Kljub temu vidimo po 8 letih ujedinenja na ulicah šotore, barake itd. in v teh nešteto ljubih jugoslovenskih državljanih. Zakaj to? Za nas proletarce je odgovor jasn: Stanovanjsko vprašanje so reševali kapitalisti.

Pod pritiskom organiziranih mas je izdala vlada stanovanjski zakon. — Kaj smo dosegli? Temeljno omejitev privatne lastnine. S tem smo pokazali pravo pot. Naš cilj mora biti odprava privatne lastnine na stanovanjskih hišah. Toda zakon ni zadovoljil ne enega ne drugega, kljub temu pa: Če bi bil zakon s 1. novembrom ukinjen, bi bilo vrženih na cesto mogoče 2000 ljudi. Seveda, to bi bilo mogoče še boljše, zakaj potem bi masa zahtevala asvoje pravice in ne vem, kdo bi bil podlegel.

Nato so sledili od strani govornika izpadi proti temu, da se »zakoni teptajo«. Sedej je navajal v podkrepitev svojih trditev praktično izvajanje zakona za zaščito delavcev, zakona o starostnem zavarovanju delavcev ter končal: Samo davčni zakoni, da tisti pa, in pa zakon o zaščiti države, to se izvaja pri nas mikroskopsko natančno. Njegove šlogarje so spremljali burni »pfuj« klici in klici »doli z njim«, ki pa seveda niso veljali govorniku, temveč stvarim, ki jih je bil čal.

Nešteto privatnih hiš se uporablja za državne urade. Proračun kaže, da bi država lahko zidala, samo če bi reducirala ministrstva in korupcijo.

Ena prvih potreb bi bila zgradba stanovanj za uradnike.

Pa še nekaj: proračun ministrstva vojske in mornarice znaša nad 1 milijardo in danes stanuje vojaštvo v Ljubljani v mestnih hišah, Kasarne naj zidajo!

V drugi vrsti bi bila občina poklicana, da bi zgradila stanovanja. To, kar je storila ljubljanska občina, je kaplja v morje. Sicer pa izražam osebno mnenje, da je bila vsa ta akcija bolj politična kot pa socialna, sicer bi bili prišli v novozgrajene hiše v prvi vrsti »šotorniki«.

V mestu imamo dovolj dragih stavbišč. Lastniki ž njimi špekulirajo. Občina naj bi jih z visokimi davki prisilila do tega, da bi jih zazidali.

Kaldrmine naj bi se uporabile tudi za zgradbo stanovanjskih hiš.

Ce bi se ukinil stanovanjski zakon, bi se hišni posestniki nad nami maščevali. (Klic: »Mi pa nad njimi!«) Komaj čakajo, da bi zopet lahko veržili. Frelihu ne verjamem, ki trdi, da bi organizacija hišnih posestnikov sama strogo pazila na to, da bi hišni posestniki najemnikov ne odirali. (Slede zopet ostri izpadi zoper organizacijo posestnikov, njihovo glasilo »Moj dom«; dalje zoper »Jutro« — radi nekega članka, ki ga je prinesel list o »stanovanjski koloniji pri Sv. Petru« — govornik je mnenja, da pisec »frocla« in pravi, da bi ga rad poznal) itd. »Moj dom« piše, da naj se vpelje za najemnike »kuluk«, mi ga bomo pa vpeljali za hišne posestnike. (Klici: tako je!)

Stanovanjski zakon je bil podaljšan, toda z omejitvami, ki so krivica za najemnike. S tem zakonom hočejo polagoma vzpostaviti zopet neomejeno privatno lastnino. Mi pa pravimo: Nikdar več neomejene privatne lastnine na stanovanjske hiše. Zahtevali bomo podaljšanje zaščite vsaj za toliko časa, da ne bo nikdo več brez dostojne strehe. Zato kličem v imenu organizacije: V boj!

Za Sedejem je govoril predsednik društva hišnih najemnikov Vencajz, ki je povedal med drugim sledeče: Stanovanjski zakon je čista navaden pesek v oči. Od leta 1923 izdaja vlada zakone, ki naj bi ščitili najemnike, toda ves ta čas nismo videli še niti enega resnega osnutka. Samo avstrijske zakone plenkajo. Ampak tam je ukinjena samo revizicija Tudi Italija stanovanjskega zakona ni ukinila, niti Danska, niti Francija. Naš stanovanjski zakon je negativen. Pri prvostančnem stanovanjskem sodišču sem našel še na nekaj socialnega čuta, pri drugem pa ne. V Zagrebu se drže pa samo črke in zakona. — Govornik kritizira nato znane določbe novega zakona glede višine dohodkov zaščitenih oseb itd. Poudarja, da znaša že po starem zakonu najemnina 1/3 zaslužka najemnikov. Slede izpadi na trgovsko zbornico itd. — V zasilnih časih so dopustne glasom zadavne določbe naše ustave nasilne odredbe. Tudi mi ne živimo že v normalnih časih, zato je omejitev zasebne lastnine potrebna.

Kličem: proč z verižniki, proč z vsemi oblastmi, ki ne izvršujejo zakonov. (Klici: Bravo!)

Nato je bila prečitana resolucija.

Govorili so še Ajduškova v imenu delavskih žena in deklet; Beguš v imenu osrednje zveze državnih nameštencev; Petekovič, ki predlaga k resoluciji neki dodatek ter Štukelj, v imenu privatnih nameštencev.

Končno je bila sprejeta resolucija, katere vsebina je v glavnem sledeča:

1. da se podaljša zaščita najemnikov, najmanj do 31. decembra 1930, da se izloči iz zakona vse določbe, ki ne zasledujejo drugega kot popolno odpravo zaščite, posebno čl. 9 in 10; — 2. da se ne vrše več nadaljnje deložacije, predno občine ne preskrbe najemnikom drugih stanovanj, sedanje deložirance pa spravijo v najkrajšem času pod streho; — 3. da zidajo država, občine in druge javne korporacije za svoje urade in nameštence hiše; — 4. da se prisili privatni kapital k zidanju stanovanjskih hiš; — 5. da se omeji hišnim lastnikom šikaniranje; — 6. da se določi natanko višina najemnine, ki ne sme presegati 1/3 zaslužka. Istotako se ima maksimirati podnajemnina; — 7. da se mora k izdelovanju stanovanjskega zakona pritegniti najemnike in hišne lastnike; — 8. da se pri sporih, ki izvirajo iz zahteve pod 4. in 5. pritegne zaupnike najemnikov in hišnih posestnikov; — 9. da zavarovalni zavodi kot »Osrednji urad za zavarovanje delavcev« in »Pokojninski zavod« v Ljubljani uporabita gotov del kapitala za zgraditev stanovanjskih hiš; — 10. da naj da država tako posameznikom, kakor gradbenim zadrugam cenene kredite za gradbo stanovanjskih hiš; — 11. da se od 1. 1926 novozgrajene eno in dvodružinske pritlične hiše oproste vseh davkov in doklad.

Govorniki se pogosto niso držali apela predsednika — ki jih je pozval, kot smo omenili, da »naj shoda ne izkoriščajo v politične namene« — kar pa je obžalovati: demagoško je v takih stvareh popolnoma depasirano in stvari preje na kvar kot na korist.

Da stanovanjskega zakona spričo še vedno obstoječe stanovanjske mizerije zaenkrat še ni mogoče odpraviti, priznamo tudi mi; da je stanovanjska mizerija eno od najbolj perečih vprašanj, ve vsak otrok. Resolucija pa bi bila soglasno sprejeta tudi brez nepotrebne in neokusne demagoške draperije.

Gospodarstvo.

NOVI LOTERIJSKI NAČRT.

S 1. januarjem 1927 se uvede novi načrt razredne loterije in loterijskega igranja. Po tem novem načrtu se poveča število srečk od 150.000 na 250.000 in se istočasno poveča iznos dobitkov od 39.150.000 na 82.075.000 dinarjev.

Nove srečke bodo po novem načrtu tiskane

kot cele, polovične in četrtinske srečke in bodo imele dvojne številke z vsemi potrebnimi znaki za razlikovanje.

Cele srečke imajo rimske številke I. in II., polovične imajo znake I. A. B. in II. A. B. Četrtinske srečke pa znake I. A. B. C. D. in II. A. B. C. D.

Cela srečka za en razred stane 100 Din, polovica 50, četrtina 25 dinarjev.

Zrebanje v 1. kolu je 11. januarja 1927. 1. Največji dobiček je 560.000 Din. Skupna vsota dobitkov znaša v 1. razredu 1.493.000 dinarjev. Zrebanje v 2. kolu je 7. februarja. Največji dobiček 560.000 Din. Skupni dobitki so 1.768.000. Zrebanje v 3. kolu je 7. marca. Največji dobiček 660.000 Din. Skupni dobitki so 2.108.000 Din. Zrebanje v 4. kolu je 11. aprila. Največji dobiček znaša 660.000 dinarjev, skupna vsota dobitkov je 2.406.000 Din. V 5. kolu je Zrebanje 7. maja, glavni dobiček je 420.000 Din, Skupni dobitki so 7.430.000 Din.

Po tem novem loterijskem načrtu se v večji meri zadovoljujejo interesi igralcev in je verjetno tudi, da se povečajo dohodki razredne loterije.

Vsi dohodki razredne loterije se uporabljajo v pomoč našemu narodnemu gospodarstvu. Ustanova državne razredne loterije, ki že od svojega začetka tekom 30 let po zaslugi svoje strokovnjaške organizacije najtočneje funkcionira, se prišteva danes v vrste naših največjih denarnih zavodov.

Kokalj Marijana:

× **Kredit Narodne banke.** Da Narodna banka slišno kakor drž. Hipotekarna banka daje kredite v prvi vrsti v Beogradu, zamearja pa druge dele države, je stara stvar. Isto bo s pošto hranilnico in državno obrtno banko. Ali to favoriziranje gre vendar preveč na debelo in številke, ki osvetlujejo to delovanje so tako kričeče, da izzivajo najbolj mirnega človeka. Stvar gospodarskih krogov in pa poslancev je, da stopijo na pot takemu pristranskemu delovanju institucij, ki so državne odnosno od države več ali manj odvisne.

× **Dobave.** Ekonomsko oddeljenje direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. oktobra t. l. ponudbe za dobavo kopalnih gob; do 15. oktobra t. l. za dobavo raznega čistilnega materiala in medeninske žice. Pogoji so pri imenovanem oddeljenju vsak delavnik od 10. do 12. ure na vpogled. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe do dobavo lopat. — V pisarni artilerijske radionice Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bodo sklenile direktne pogodbe in sicer dne 14. oktobra t. l. za dobavo materiala za barvanje, dne 15. oktobra t. l. za dobavo bronzenih palic in puš, dne 16. oktobra t. l. za dobavo likanca. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovu pri Velenju sprejema do 21. oktobra t. l. ponudbe za dobavo jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje licitacije: Dne 25. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave materiala za barvanje. — Dne 26. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave električnega materiala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave tračnic in pribora za tračnice in skretnice; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave strojnega peska, svetlopišnega papirja »Ozalid«, papirja in anonijakovega cveta. — Dne 28. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave modre galice, pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu glede dobave lekarniških potrebščin; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave plekarskega materiala. — Dne 2. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave desk, vazeline in terpentina ter opeke in stekla. — Dne 3. oktobra pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave klosetov za osebne vagona. — Pred-

Modno pismo.

TENDENCA MODE.

Za dopoldne: Tričetrtinski ali pa sedem-osminski plašč je sedaj zelo v modi, pri tem pa praktičen in eleganten. Je premočrten ter zelo preprost glede kroja, dasi je dopustno nekoliko garniture, n. pr. visok ovratnik ali

pa pas. Podloga je navadno svilena. Plašč je premočrten ter razširjen s par razporki. Nosi se tudi tunika, ki je pravtako priljubljena kot plašč. Izdelana je iz črpa ali pa iz baržuna ter je navadno iste dolgosti kot plašč.

Opoldne: »Basken-bluz«, manj stroga oblika kot tunika, se mnogo nosi. Je vedno jako različna glede linij, vendar je pa korsaža ve-

činoma nabuhnjena kot bluza, baska pa je lahko popolnoma ravna in razširjena samo na straneh ali pa krog in krog z neenakomernim robom, popolnoma po mili volji dame, ki jo nosi.

Za popoldne: »Mantelkleid« iz svile, finega volnenega blaga ali pa iz močnega črpa je zelo eleganten. Je glede linije večinoma

popolnoma ravno oblačilo, širokost je pogosto koncentrirana samo na eni strani, navadno v obliki skupine gub.

Obleka za vizite. Ta obleka z bolerom je izredno elegantna. Bolero je spredaj lahko inkrustiran v zaokrogljeni, spicasti ali pa ravni liniji. Krilo je popolnoma ravno ali pa na strani nekoliko nabrano.

metni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

To in ono.

NEKAJ O SANJAH.
(Priobčil: Redivivus.)

Stritar pravi nekje: »Sanje so sanje, nič ne pomenijo.« Drugačnega mnenja je slavni nemški pesnik Schiller, ki kliče: »Wie? Glaubst du nicht, dass eine Warnungsstunde in Träumen vorbedeutend zu uns spricht? (Kako? Ali ne veruješ, da nam svarilni glas v sanjah pomenljivo govori?) In naš pesniški »sivor« Koseski trdi v prevodu Schillerjeve »Deuville orleanske«:

Ne, ne! Kar kaže se mi v strašnih sanjah v obrazih bridkih brez pomena ni! —

V obče se pa misli, da so sanje večnoma le — pene, milni mehurci brez vrednosti ali odsevi (refleksi) podnevnih vtisov in čuvstev. Spiritisti smatrajo sanje za prešerne, sovražne ali prijazne uplive iz dežele duhov. Bodi si kakor koli, resnica je vendar, da je veliko sanj

resničnih, veljavnih in pomenljivih! Seveda so take sanje redke. Take sanje imajo poseben namen, one so večinoma simbolične (pripodobe), ter nam svetujejo, nas spominjajo, opominjajo, tolažijo, svarijo ali nam prorokujejo.

To dokazujejo različni zgledi.

V svetem pismu čitamo, da Bog prihaja k ljudem v sanjah. Tako že pri Jobu 33, 15 in 1. kralju 3, 5 beremo: In Gospod se je prikazal Salomonu ponoči v spanju in je rekel: Govori, kaj naj ti dam. — V 1. knjigi Mojzesovi se omenjajo enake sanje, ki so jih imeli Abraham, Izak, Jakob, Jožef i. dr.

Znano je, da so imeli kristjani, ki so bili večinoma izročeni mukam, čisto simbolične in proroške sanje. Tako sv. Perpedua, sv. Teodozij anepski, njun sotrpun Satur, Ciprijan škof, v Kartagi. Take sanje in vizije so se porajale tudi pri marsikakem poganu, ki je gledal muke kristjanov ter se je potem spreobrnil. — Poznejšemu cesarju Karolu IV. se l. 1333, ko je bil 17 let star, prikaže v spanju angel, ki mu naznani smrt daufina (izgovori: dočena t. j.

francoski prestolonaslednik) Vienneškega ter mu razloži še druge postranske okoliščine.

Petrarca je bil v silnih skrbih zaradi bolezni svojega dobrotnika, škofa Colonna v Lombozu. Sanjalo se mu je, da se je razgovarjal s škofom na nekem vrtu. Zda se škof loči od njega (Petrarke) in se čedalje bolj oddaljuje Petrarca je hotel za škofom, toda ta ga je odiral. Hipoma se je škof spremenil tako, da mu je bilo videti, da se mu bliža smrt ter je izpregovoril te besede: »Nočem, da greste zdaj z menoj. Isti dan, ko je Petrarca v Parmi imel te sanje, je škof umrl.

Marij, varovanec in klient slavnega napolitanskega jurista, je glasno ječal v sanjah. Zbudijo ga in vprašajo, zakaj je č. Pove, da je videl umirajočo svojo mater ter ljudi, ki so se pripravljali na njen pogreb. Pozneje je zvedel, da mu je mati res tisto uro umrla.

Neki trgovec je obiskal svojo bolno mater. Zalosten se poslovil od nje, dojde na potovanju v slaboglasno gostilnico, kjer se je namenil, da prečuje vso noč.

Toda spanec ga premaga. V sanjah vidi svojo mater, ki je s krvavim robcem kazala proti zofi (naslanjaču). Prebudi se iz strašnega sna, pogleda pod zofo in najtam nago moško mrtvo truplo. Posrečilo se mu je, da se je z zvijačo rešil iz tolvajskega brloga in je kasneje zvedel, da mu je mati isto noč umrla na krvotoku.

Lep zgled simpatetičnega (sočutnega) sna nam kaže ta resnični dogodek.

Neka mati, živeča v Haagu, je vsak dan zapisovala, kar se ji je prigodilo, da je potem o tem poročala svoji hčeri, ki je živela v zahodnji Indiji. Ravnotako je delala njena hčerka. Ta je nameravala v kratkem se vrniti v Evropo ter je neki ladji irtčila več stvari. Mati in hčeri se je sanjalo v isti noči, da se je ladija potopila z vsem moštvom vred. Mati je pisala o tem snu hčeri, hči pa materi. Oba sna sta se popolnoma strinjala. (Dalje prihodnjic.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisniku iz Škofje Loke: Poslanega dopisa ne moremo priobčiti, ker je preveč osebno.

Rudyard Kipling:

63

Knjiga o džungli.

Kmalu pa je pričelo deževati in nekoliko časa je bilo preveč megličasto, da bi človek videl, kaj čete delajo. Naredile so velik polkrog čez ravnino in so se zgrinjale v eno dolgo vrsto. Ta vrsta je vedno bolj narasčala, tako da je naposled merila tri četrtine milje od enega krila do drugega — da je tvorila en trden zid vojakov, konj in topov. Ko se je do dobra razvrstila, je prikakala naravnost proti podkralju in emirju, da se je zemlja tresla kakor krov parnika, kadar stroji hitro teko.

Ako nisi bil zraven, si ne moreš misliti, kakšen plašček učinek ima tak prihod čet na gledalce, četudi vedo, da je samo pregled. Gledal sem emirja. Dotle nisi videl na njegovem obrazu niti sence začudenja ali kaj drugega; sedaj pa je gledal vedno bolj debelo, vzel vajeti svojega konja in se oziral nazaj. Nekaj hipov je bilo videti kakor da bi hotel izdreti meč in se prebiti skozi angleške moške in ženske, ki so bili na vozev v ozadju in gledali. Tedajci so se čete nankrat ustavile, zemlja se je pomirila in trideset vojaških godb je zaigralo hkratu. S tem je bil pregled končan in čete so v dežju odkorakale v svoja taborišča.

Tedaj sem slišal starega, osivelega, dolgolasega poglavarja iz Srednje Azije, ki je vpraševal nekega častnika:

»Slišite, na kakšen način se je pa to čudo izvršilo?«

Častnik mu je odgovoril: »Povelje je bilo dano in čete so ubogale.«

»Ali so tudi živali tako razumne kot vojaki?« je vprašal poglavar.

»Pekorine so kakor vojaki. Mule, konji, sloni, voli, vsi so svojemu gonjaču, gonjač naredniku, narednik poročniku, poročnik stotniku, stotnik majorju, major polkovniku, polkovnik brigadirju, ki poveljuje trem polkom, brigadir generalu, ta pa je pokoren podkralju, ki je služabnik kraljev. Tako se ta reč naredi.«

»Rad bi, da bi bilo tako v Afganistanu!« je dejal poglavar, »kajli tam pri nas smo pokorni samo svoji volji.«

»In zaradi tega,« je odvrnil častnik, »mora vaš emir, ki mu niste pokorni, priti k nam in sprejeti povelja od našega podkralja!«

Kako je prišel strah v džunglo.

Džungelska postava — ki je daleč najstarejša postava na svetu — obsega določbe za malodane vse vrste dogodiljajev, ki utegnejo zadeti džungelsko ljudstvo, tako da je zbirka teh postav tako popolna, kakor so jo čas in šege le mogle narediti. Ako si bral ostale zgodbe o Mowgliju, se boš spominjal, da je preživel velik del življenja pri seoneškem volčjem krdelu, kjer ga je rjavi medved Baloo učil postave. In Baloo mu je tudi povedal, ko je deček ob neprestanih naukih postal nepotreben, da je postava podobna crjaški cvijalki, ki objema vse in vsakogar in ji nihče ne more učeči. Ko boš tako dolgo na svetu kot sem jaz, Mali brat, boš doživel, da bo vsa džungla pokorna najmanj eni postavi. In takrat ne bo dobro na svetu,« je dejal Baloo.

Te besede so šle Mowgliju pri enem ušesu noter, pri drugem ven. Deček namreč, ki vse življenje samo je in spi, si ne dela nobenih skrbi iz nobene reči, dokler mu ne pozija prav v obraz. Toda neko leto so se Baloojeve besede uresničile in Mowgli je videl, kako se je vsa džungla ravnala po eni postavi.

Sivlar se je pričela, ko ni bilo skoro nobenega deževja pozimi in je Sahi, jezevec, povedal Mowgliju, ko ga je srečal v džungli, da se divji yam suši. No, v džungli je znano vsakomur, da je Sahi smešno izbirčen v izbiro živeža in da ne je drugega kot najboljši in najbolj zreli sadež. Zaradi tega se je Mowgli zasmejal in mu rekel: »Kaj pa je to meni mar?«

»Sedaj pa ne dosti,« je odvrnil Sahi in neprijetno zaračunal z bodicami, »pozneje pa bomo že videli. Ali se še kaj koplješ in potapljaš v globoki mlaki pod Čebeljimi skalami, Mali brat?«

»Ne več. Tista bedasta voda vsahuje in mene ni volja, da bi si zaradi tega razbil glavo,« je dejal Mowgli, ki je bil dedobna prepričan, da ve vsaj toliko kot vsakih pet glav džungelskega ljudstva skupaj.

Vendar si s tem na izgubi, razumeš. Skozi majhno razpoko bi lahko prišlo nekoliko modrosti vanjo. Sahi se je urno sklonil, da ga Mowgli ni pategnil za nosne ščetine. Pozneje je Mowgli povedal Balooju, kaj je bil rekel Sahi. Baloo se je silno zresnil in je zamrmral sam pri sebi: »Da bi bil sam, bi že sedaj premenil svoja lavišča, predno pride ostalim kaj takega sploh na misel. A vendar — lov med tuji se po navadi konča z bojem — in mojemu človeškemu mladiču bi se utegnili kaj žalega prigoditi. Počakati moramo, da vidimo, kako bo mohva cvetela.«

DRAŽBENI OKLIC.

Na predlog dedičev po umrlem g. drju. Karelu Trillerju, advokatu v Ljubljani glasom sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani, odd. I z dne 5. oktobra 1926 oprav. štev. A I 413/26/22 dovoljena prostovoljna sodna dražba v zapuščino spadajoče

vile

v Ljubljani, Nunska ul. 21 z vrtom

(vl. štev. 224 k. o. Kapucinsko predmestje) se bo vršila

dne 20. oktobra 1926

ob 9 uri dopoldne v pisarni podpisanega v Ljubljani, Dalmatinova ul. 5 kjer se med uradnimi urami lahko vpogledajo dražbeni pogoji.

Najnižji ponudek znaša 600.000 Din.

Vsaki ponudnik mora pred dražbo založiti varščino v znesku 60.000 Din.

Stanovanje, obstoječe iz štirih sob s pritliklinami v prvem nadstropju, bo zdravitelju na razpolago.

Vknjiženim upnikom se pridržujejo njih zastavne pravice.

V LJUBLJANI, dne 7. oktobra 1926.

L. S.

Karl Pleiweiss, l. r.
notar kot sodni komisar.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDI-
CIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

namke

Gritzner, Adler, Phönix

za cen. »br. in industrijo. Pouk brez
plačila, uporni plačilni pogoji - Tudi
na obrok. Večletna garancija.

Iosip Petelinc, Ljubljana

Uprava „NARODNEGA DNEVNIKA“
prodaja

MAKULATURNI PAPIR

kg Din 4-50

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1-.

DRVA - ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 56

Novost!

Po dnevu in v temi vidljive
napise, umetniške in
sv. podobe, reklamo vseh
vrst, izvršuje: Franc
Kranjc, Maribor. Pla-
meni naslov: Jurčičeva
ulica 6/II. Lokal: Miklo-
šičeva ulica 2/I.

Stalno vožnjo

za razvoj premoga iz ko-
lodvora na stranke tu od-
dam solidnemu prevozniku.
Natančne ponudbe z
navedbo cene na upravo
listo pod »RAZVOJ« naj-
kasneje do 10. t. m.

Stekleno

stročno opeko imajo stal-
no v zalogi! Zdržene ope-
karne d. d. v Ljubljani

Mesečna soba.

Odda se prijazna meseč-
na sobica na Sv. Petra ce-
sti. — Naslov pove upra-
va »Narodnega Dnevnika«.

Akademik

poučuje »rednješolca« v
vseh predmetih. Honorar
nizek. Cenjene ponudbe
pod: »Uspeh« zajamčen.

Na prodaj

je »Ljubljanski Zvon« več
letnikov. — Naslov pove
uprava lista.

**TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA**
SIMON GREGORČIČEVA UL.

za naročila v tiskarsko
stroko spadajočih del

Abonenti

dobijo dobro in po cenil
hrano v restavraciji pod
»Skalec«. Mestni trg 11.
Gostom se lahko postre-
že z domačo, srbsko, du-
najske in francoske ku-
hinje. — Za jedila in vino
preko ulice poseben po-
pust. — Vsaki dan se
vrši od 20. do 24. ure
koncert. — Z radostjo
pričakujem moje goste.
Josip Uran, restavratorec.

**Mesto
gospodinje**

išče izobražena gospodi-
na srednjih let pri boljši-
mu gospodu, lahko je tu-
di vdovec z otroci. Nastopi
lahko takoj. Cenjene
ponudbe na upravo pod
»Skrbna gospodinja«.

Širite „Nar. Dnevnik“.